

POSUDEK ŠKOLITELE NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI MATĚJE VOTRUBCE „INSTITUCIONÁLNÍ PÉČE O SENIORY V OKRESE ÚSTÍ NAD LABEM V KONTEXTU SOUČASNÉHO A BUDOUCÍHO POPULAČNÍHO VÝVOJE“

Bakalářská práce Matěje Votrubce „Institucionální péče o seniory v okrese Ústí nad Labem v kontextu současného a budoucího populačního vývoje“ má rozsah 59 stran včetně příloh. Vlastní textová část práce je strukturována standardně a je rozdělena do šesti základních kapitol včetně úvodu a závěru. Doplňují ji přehled použitých zkratk, seznam tabulek, obrázků, použité literatury a zdrojů dat a přílohy.

Vzhledem k tomu, že populace vyspělých zemí dlouhodobě stárne a zvyšuje se počet i podíl osob v seniorském věku, je téma péče o starší obyvatele velmi aktuální. Autor se zaměřil pouze na část péče institucionální, která v našich podmínkách dlouho hrála a stále hraje klíčovou roli, protože péči o nemocné a staré občany v druhé polovině 20. století do značné míry převzal stát od příbuzných dotčených osob. Matěj Votrubec si pro svou analýzu vybral okres Ústí nad Labem, který je v současnosti sice stále relativně mladým okresem, ale problematika stárnutí populace bude i zde čím dál více aktuální.

Autor si v práci stanovuje tři cíle a také tři výzkumné otázky, které jsou úzce provázány:

1. získat a vyhodnotit informace o obyvatelstvu okresu Ústí nad Labem,
2. popsat situaci v institucionální péči o seniory v minulosti a současnosti,
3. s využitím populační prognózy stanovit pravděpodobný vývoj počtu seniorů v okrese a na základě výsledků této prognózy odhadnout potřebné kapacity institucionální péče o seniory, dále potom zhodnotit, zda se vedení města dostatečně připravuje na pravděpodobné zvyšování poptávky po zařízení s péčí o seniory.

Práce je strukturována do šesti kapitol. Za úvodní kapitolou s vymezenými cíli autor popisuje použitou literaturu a metodiku pro výpočet demografických ukazatelů a konstrukci prognózy. Ve třetí kapitole autor analyzuje vybrané složky populačního vývoje v okrese Ústí nad Labem v období 1991–2013. Na analýzu bezprostředně navazuje představení základních předpokladů a výsledků populační prognózy obyvatel ve věku 65 a více let v okrese Ústí nad Labem. Pátá kapitola pojednávající o institucionální péči o seniory, obsahuje jak legislativní rámec péči a přístup kraje a města, tak i vlastní odhad budoucí potřebné kapacity zařízení s péčí o seniory. Na závěr potom autor stručně shrnuje všechny poznatky a odpovídá na položené výzkumné otázky.

Z hlediska obsahu je práci potřeba vytknout především následující nedostatky:

1. Dochází k nesouladu mezi názvem práce a vlastním obsahem. Ačkoli by se práce měla zaměřovat primárně na populaci seniorů ve vztahu k institucionální péči, je v textu poměrně velká pozornost věnována obyvatelstvu okresu Ústí nad Labem obecně a autor tuto analýzu považuje za jeden z cílů práce. Institucionální péči je naopak věnován poměrně malý prostor, autor se například vůbec nezabývá naplněností stávajících zařízení, charakteristikami jejich klientů apod. V textu práce je uvedeno, že kraj do budoucna preferuje neinstitutonální péči o staré občany, ale ve vlastních analýzách tato myšlenka také není nikterak zohledněna.
2. Klíčovou částí práce je prognóza dalšího vývoje obyvatel ve věku 65 a více, přičemž předpoklady a postup konstrukce prognózy nejsou dostatečně podrobně popsány.

3. Z textu není jednoznačné, kterými druhy zařízení se autor v práci zabývá. V kapitole 1.2 je uvedeno, že analyzovány budou pouze domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Dále v práci již tyto dvě kategorie nejsou rozlišovány. V kapitole 5.1 Legislativní rámec péče o seniory je uvedeno, že dle zákona existovaly do roku 2006 3 typy pobytových zařízení pro seniory a pak došlo ke změnám definice, není jasné, zda se tyto změny nějakým způsobem dotkly sledované kapacity a autor také neuvádí, do kterých kategorií konkrétní zařízení v okrese Ústí nad Labem spadají (kapitola 5.4 Zařízení v okrese). V kapitole 1.2 navíc dochází ke směřování zařízení sociální (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem) a zdravotní péče (geriatrická oddělení v nemocnicích, částečně i léčebny dlouhodobě nemocných). Pokud by autor skutečně chtěl analyzovat počty osob ve všech zmiňovaných zařízeních, byli by pravděpodobně někteří senioři zahrnuti dvakrát.
4. Některé části textu jsou vzhledem k tematickému zaměření nadbytečné, např. oddíl 3.2.2 Kojenecká úmrtnost, nebo nepřinášejí žádné nové informace, např. podkapitola 2.1 Přehled literatury, která jen do textové formy převádí seznam literatury bez bližších informací o obsahu jednotlivých zdrojů.

Kromě výše zmíněných obsahových nedostatků lze v práci nalézt velké množství nedostatků formálního charakteru. Práce obsahuje celou řadu překlepů a chyb i nepřesných formulací, velmi často chybí odkazy na tabulky a grafy, které jsou v textu použity.

Přestože bakalářská práce Matěje Votrubce „Institucionální péče o seniory v okrese Ústí nad Labem v kontextu současného a budoucího populačního vývoje“ vykazuje řadu závažnějších nedostatků, doporučuji po určitém váhání komisi pro státní závěrečné zkoušky přijmout ji k obhajobě.

V Praze dne 1. 9. 2015

RNDr. Boris Burcin, Ph.D.
školitel